

Bosna Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRADAČAC

H.K.Gradaščevića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035-369-750, fax. 035-369-751, e-mail: opc.grad@bih.net.ba, www.gradacac.ba,

**IZVJEŠTAJ
O OSTVARENjU GODIŠNjEG PLANA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE GRADAČAC
ZA 2018.GODINU**

Gradačac, mart 2019.godine

IZVRŠNI SAŽETAK

Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja općine Gradačac (2014-2023.) ima za cilj da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o realizaciji strateških prioriteta ekonomskog, društvenog razvoja i zaštite životne sredine, u okviru 15 definisanih sektorskih ciljeva.

Planom implementacije za 2018. godinu predviđeno je provođenje 62 projekta, odnosno Programa ukupne vrijednosti 11.877.221,00 KM. Obzirom da je u toku 2018. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinansiranjem novih projekata ali i odobravanje novih sredstava od viših nivoa vlasti i podrške Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojeno je 4 rebalansa (Izmjena i dopuna) Budžeta za 2018.godinu. Neophodno je napomenuti da je u planu implementacije, shodno usvojenom Budžetu za 2018.godinu, pod jednim nazivom upisan jedan projekt a koji se prilikom implementacije razdvojio na više projekata. Po tom osnovu u APIS bazu (baza za unošenje projekata koji su definisani Strategijom razvoja općine Gradačac 2014-2023 i usvojenim budžetom Općine Gradačac, unešeno je 61 planirani projekt.

Na kraju 2018.godine na osnovu podataka iz APIS baze u realizaciji 33 projekta kojih je 9 u cijelosti završeno. Procenat realizacije projekata u izvještajnoj godini je dobar (**48 %**). Ukupna vrijednost implementiranih projekata je 5.665.980,00 KM, od ovog iznosa 29 % realizovano je kroz Budžet Općine, a ostalo u procentu od 71% iz eksternih izvora.

U pogledu ključnih prioriteta i fokusa za prethodnu 2018. godinu, Općina je realizirala nekoliko projekata kojima je riješila ključne probleme zajednice. Budžetom za 2018.godinu planiran je i nastavak izgradnje i rekonstrukcije lokalne putne mreže te je predviđeno izdvajanje iz budžeta 2.006.600 KM za rekonstrukciju lokalnih puteva. U toku 2018.godine izgrađen je 21 putni pravac za što je utrošeno 1.518.406 KM. Za drugu fazu (6 putnih pravaca) raspisana je javna nabavka. Infrastruktura se gradi i kao potpora privredi pa je jedan od realiziranih projekata i izgradnja saobraćajnice u Industrijskoj zoni, Spoj magistralnih cesta za koju je izdvojeno 525.853,00 KM. U Bužetu su planirana i sredstva za izgradnju saobraćajnice – krak 11 u Industrijskoj zoni II za koju je pokrenuta javna nabavka. Procijenjena vrijednost projekta je 360.000 KM. Općina Gradačac posvećuje veliku pažnju sektoru okoliša, tako da je u 2018.godini implementiran projekt izgradnje Aleje javora u Gradačcu faza I u dužini od cca 360m. Vrijednost izvedenih radova bila je 95.000 KM. Raspisana je i javna nabavka za izvođenje radova na uređenju Aleje javora faza II. Procijenjena vrijednost javne nabavke je 130.000 KM. Radovi bi trebali biti započeti odmah početkom 2019.godine. Iz sredstava vodnih naknada u toku 2018.godine, realizovana su dva projekta a za dva je pokrenut postupak javne nabavke. Implementirali su se sljedeći projekti iz sektora okoliša: izgradnja rezervoara za akumulaciju pitke vode "Fazlići" i rekonstrukcija postojećeg vodovodnog sistema Gradačac sa okolnim naseljima – Okanovići faza I. Za projekte koji se finansiraju iz vodnih naknada raspisana je javna nabavka i to: Izgradnja odvodnje fekalne kanalizacije u dijelu MZ Svirac, naselje Mejremići, općina Gradačac i Izgradnja dijela dovodnog cjevovoda od izvorišta "Ponor" Gornji Hrgovi do rezervoara "Jelovče Selo", općina Gradačac.

Što se tiče sektorskih ciljeva, tokom 2018. godine došlo je većeg pomaka u ostvarenju istih. Sektorski cilj 1 „Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama“ je premašen došlo je i do povećanja broja radnih mesta za 156 kao i sektorskog cilja „Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%“ koji je premašen. To potvrđuju i izvještaji nadležnih institucija, čiji indeksi ostvarenja u sektru razvoja privrede, prezentuju rezultate rada sinergije privrednika i lokalne zajednice. Jedan od najznačajnijih rezultata u kojem bilježimo rast, jeste broj zaposlenih na području općine Gradačac. Na kraju 2017.godine broj zaposlenih bio je 8.939 (izvor: izvještaj Porezne uprave FBiH) a u decembru 2018.godine 9.095 osoba te dolazimo do broja od 156 novouposlenih. Uzimajući u obzir, da je broj stanovnika na području općine Gradačac 39.148 od čega je 27.192 radno sposobnih (izvor: izvještaj Federalnog zavoda za programiranje za 2017.godinu) može se zaključiti da je stepen zaposlenosti na zavidnom nivou odnosno da je 33,00%.

Broj nezaposlenih iz godine u godinu je sve manji. Po izvještaju Biroa za zapošljavanje Gradačac, broj nezaposlenih u decembru 2017.godine je 6.596 osoba a u decembru 2018.godine 6.300 što pokazuje da se broj nezaposlenih na evidenciji Biroa, smanjio za 296 osoba odnosno za 4%. Stepen nezaposlenosti na području općine Gradačac je 23%.

Obzirom da do dana izrade ovog Izvještaja nisu objavljeni zvanični rezultati nadležnih institucija te da podaci za 2018. još uvijek nisu objavljeni, za očekivati je da je i prošla godina na polju izvoza sa područja općine Gradačac bila veoma dobra.

Svi operativni ciljevi društvenog sektora su upotpunosti dostignuti ili djelimično.

Što se tiče ekološkog sektora na četiri operativna cilja je rađeno i ciljevi su dostignuti i djelimično dostignuti osim na operativnom cilju 4. Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine. Na ovom operativnom cilju nije rađeno.

U pogledu uticaja realizacije Strategije na stanje makro pokazatelja u Općini Gradačac, tokom 2018. godine nije došlo do većih promjena. Značajno je istaći da se broj novozaposlenih svake godine povećava te da planirano zapošljavanje novih osoba ostaje u okvirima zadano. Razlog za povećanje broja zaposlenih je povećanje proizvodnje privrednih subjekata kao i povećanje proizvodnje u oblasti poljoprivrede. Kao jedan od doprinosova koje je Općina pokušala obezbijediti je unaprjeđenje stanja putnih komunikacija kroz Industrijsku zonu.

U toku 2018.godine Općina Gradačac je nastavila sa dobrim praksama kako bi zadržala BFC SEE certifikat. Program Certifikacije povoljnog poslovnog okruženja u jugoistočnoj Evropi / Business Friendly Certification South East Europe (BFC SEE) je jedinstven regionalni program za unapređenje konkurentnosti lokalnih samouprava koji se provodi u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Srbiji i Crnoj Gori. Program je namijenjen općinama i gradovima koji imaju odgovarajuće kapacitete i strateški su opredijeljeni da unaprijede poslovni ambijent, privuku investicije i podstaknu razvoj lokalne ekonomije.

Što se tiče izgradnje institucionalnih kapaciteta za učinkovito upravljanje razvojem, Općina Gradačac je tokom 2015.godine, osnovala Privredni savjet koji se sastoji od 15 osoba iz javnog i privatnog sektora. Zadatak ovog tijela je savjetodavna funkcija radi jačanja javno-privrednog dijaloga i unaprjeđenje stanja u privredi. U toku 2018.godine rad Privrednog savjeta je nastavljen te su održane 3 sjednice.

Kada je riječ o zaključcima i korektivnim akcijama u pogledu prethodne godine, najveće prepreke ili teškoće su se odnosile na obezbjeđenje finansijskih sredstava od viših nivoa vlasti, odnosno određenih saglasnosti o sufinansiranju strateških projekata bitnih za projekte sa velikim ciljnim grupama, što upućuje na to da će u narednom periodu biti neophodno pokrenuti još određenih aktivnosti kako bi se otklonile prepreke za implementaciju projekata.

1. UVOD

Cilj ovog izvještaja je da na jednostavan i jasan način predstavi rezultate implementacije Strategije razvoja općine Gradačac tokom 2018. godine. Njegova svrha je, također, da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o strateškim prioritetima i operativnim ciljevima u narednim godinama. U tom smislu, ovaj dokument sadrži pouke i preporuke za budući rad i predlaže mjere za poboljšanje procesa i rezultata implementacije Strategije.

Strategiju integriranog razvoja općine Gradačac za period 2014-2023. godine izradio je Razvojni tim Općine u periodu januar – decembar 2013. godine, u okviru Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švicarske Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

Strategija razvoja općine Gradačac usvojena je u januaru 2014. godine na XI redovnoj sjednici Općinskog Vijeća, održanoj dana 28.01.2014. godine. Kao operativni instrument za realizaciju strategije, općina priprema trogodišnji plan implementacije (1+2) svake godine od usvajanja strategije. Detaljni plan implementacije za 2018.-2020.godinu je pripremljen i objavljen je na web stranici općine.

Ovaj izvještaj odnosi se na implementaciju strateških, odnosno sektorskih, prioritetnih projekata u 2018. godini, koji se, po MiPRO metodologiji, planiraju uz konsultacije sa svim bitnim akterima u zajednici u svim fazama implementacije strategije.

Nosilac izrade trogodišnjeg Plana implementacije (1+2) kao i izvještaja je Odsjek za upravljanje razvojem i energetsku efikasnost, koji u Općini Gradačac obavlja funkciju jedinice za upravljanje razvojem. Izvještaj je pripremljen u saradnji sa predstavnicima svih unutrašnjih organizacionih jedinica općine.

Podaci o implementaciji se kontinuirano prikupljaju tokom cijelokupnog perioda koji pokriva ovaj izvještaj i to korištenjem alata za praćenje implementacije Strategije (Excel tabela za praćenje projekata) i na osnovu definisanih sektorskih i makroekonomskih pokazatelja (SMI tabela). Podaci se timski analiziraju, na osnovu čega se priprema kvalitativni osvrt na posmatrani period implementacije, kao i pouke i preporuke za naredni period.

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

2.1. Vizija

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana je sljedeća vizija:

Ovo je GRADačac:

Zajednica obrazovanih, inovativnih, ekološki osvještenih, sigurnih i ravnopravnih građana, koji razvijenim poduzetničkim duhom i naprednom društveno-poslovnom infrastrukturom, njeguju tradiciju i promoviraju nove vrijednosti i mogućnosti, te grade temelje za odgovorno partnerstvo u razvoju severo-istočne BiH.

2.2. Strateški ciljevi

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana su četri strateška cilja:

Strateški cilj 1: Razvijeno poduzetništvo u sektoru metalne, tekstilne, prehrambeno – prerađivačke, drvne i građevinske industrije, a naročito u izvozno orijentisanim djelatnostima čime su izgrađeni kapaciteti za aktivno i odgovorno partnerstvo u razvoju sjeveroistočne BiH.

Strateški cilj 2: Modernizovana i standardizovana poljoprivredna proizvodnja (u skladu sa savremenim evropskim i svjetskim standardima) koja predstavlja prepoznatljivu konkurentnu prednost.

Strateški cilj 3: Dobro organizovana i efikasna općinska administracija, koja obezbjeđuje razvijenu infrastrukturu i aktivnosti u sektorima obrazovanja, sporta, kulture, zdravstva i socijalne sigurnosti, čime se osiguravaju uslovi za rad i zadržavanje visokoobrazovanog i mladog kadra na području općine Gradačac.

Strateški cilj 4: Unaprijeđen kvalitet življenja građana, zaštićen okoliš, moderna komunalna i turistička infrastruktura, kao i promocija prepoznatljivih proizvoda našeg podneblja, uz kontinuirano povećanje energetske efikasnosti i upotrebu obnovljivih izvora energije.

2.3. Sektorski ciljevi

Strateški prioriteti za razvoj općine su: ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštita životne sredine. U okviru ovih sektora, definisani su sljedeći ciljevi:

Ekonomska razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama.

Sektorski cilj 2: Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.

Sektorski cilj 3: Najmanje 10 novih MSP sa najmanje 100 novozaposlenih do 2018. godine.

Sektorski cilj 4: Do kraja 2018. godine 500 proizvođača zadovoljava EU standarde u poljoprivrednoj proizvodnji

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. godine novih 50.000 sadnica voća, 5.000 m² plastenika i 40 muznih grla uz povećanje obima proizvodnje i prihoda za najmanje 10%.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. god. unaprijediti sportsko- kulturni život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja za 15% i sportsko-rekreativnih aktivnosti za 20%.

Sektorski cilj 2: Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015.g.

Sektorski cilj 3: Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018. god

Sektorski cilj 4: Uspostaviti mehanizme unaprijeđenja kvaliteta života mladih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. god.

Sektorski cilj 5: Do 2018. god. poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

Sektorski cilj 1: Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 2: Do kraja 2018. godine smanjeno zagadenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 3: Do 2018. god. unaprjeđen sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Gradačac za 30.000 ekvivalent stanovnika

Sektorski cilj 4: Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac.

Sektorski cilj 6: Unaprijeđenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.

2.4. Ključni planirani prioriteti i fokusi za posmatrani godišnji period (2018. godina)

Ključni prioriteti ekonomskog sektora

U skladu sa definisanim sektorskim ciljevima, ključni prioriteti ekonomskog sektora za 2018. godinu jesu projekti povećanja proizvodnje u sektoru mljekarstva i voćarstva. Fokusiranjem na ovu vrstu projekata općina bi unaprijedila sektor poljoprivrede, što doprinosi realizaciji sektorskog cilja 4 a sami tim i stvorila preduslove a pobjoljšanje standarda i kvaliteta života građana na području naše općine. Naredni prioritet ekonomskog razvoja je povećanje broja zapolenih. Tako je u toku 2018.godine došlo do znatnog povećanja broja radnih mjesa zahvaljujući povećanju proizvodnje i unaprjeđenje komunalne infrastrukture u Industrijskoj zoni ali i u ostalim dijelovima općine Gradačac.

Ključni prioriteti društvenog sektora

U društvenom sektoru za 2018. godinu ključni prioriteti su: dovršetak izgradnje stambene zgrade Lamela A6, rekonstrukcija lokalnih puteva, izgradnja vatrogasnog doma, izgradnja veterinarske stanice, izgradnja gradske garaže. Ovi projekti su u direktnoj vezi sa sektorskim ciljem društvenog sektora koji glasi „Do 2018. godine poboljšati sigurnost građana kroz unaprjeđenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvativog ponašanja za 20%“

Fokusiranjem na ovu vrstu projekata Općina Gradačac se opredijelila na projekte koji doprinose sigurnosti njenih građana.

Ključni prioriteti sektora okoliša

U sektoru okoliša za 2018. godinu ključni prioriteti su: izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže. Ovi projekti su u vezi sa sektorskim cilje 1 sektora okoliša koji glasi „Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac i sektorskog cilja 4 „Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine“

Fokus i ključni prioriteti ekološkog sektora za 2018.godinu bili su obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda, smanjiti zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada, unaprijediti sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. S tim u vezi u implementaciji je najbitniji projekat za ovaj sektor.

U toku 2018.godine radilo na provođenju aktivnosti na obezbjedjenju efektivnosti Ugovora koji je potpisala BiH i EBRD (Evropska banka za obnovu i razvoj) a odnosi se na projekt Vodosnabdijevanja južnog dijela općine Gradačac.

Općina Gradačac je nakon ispunjavanja uslova efektivnosti kredita, potписанog između Evropske banke za obnovu i razvoj i JP Komunalac Gradačac, započela niz aktivnosti koji su Ugovorom o kreditu definisani i to:

- Proveden je postupak javne nabavke i odabran najpovoljniji ponuđač za tender 1 izvođenje radova na Izgradnji potisnog cjevovoda KKO-PS4 (prva dionica južnog vodovoda). Potписан je Ugovor o građenju

između JP „Komunalac“ dd Gradačac i Konzorcija „BUK PROMET“ d.o.o. Bijeljina i „BALEGEM“ d.o.o. Gradačac. Izvođač radova je uveden u posao 10.09.2018.godine sa rokom završetka radova 180 dana od dana uvođenja u posao. Vrijednost zaključenog Ugovora o izvođenju radova je 1.277.997 KM sa PDV-om;

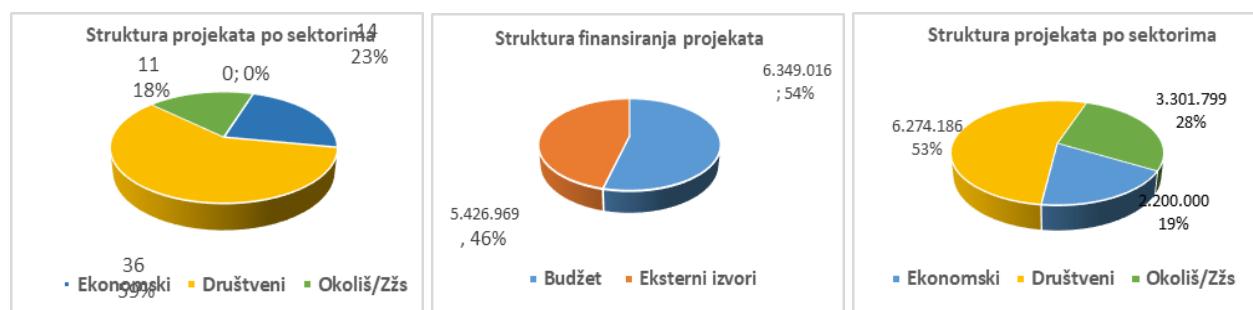
- Proveden je postupak javne nabavke i odabran najpovoljniji ponuđač za tender 6 Izgradnja kanalizacione mreže u sjevernom dijelu općine Gradačac te je potpisani Ugovor o građenju između JP „Komunalac“ dd Gradačac i Konzorcija „BUK PROMET“ d.o.o. Bijeljina, „BALEGEM“ d.o.o. Gradačac i „VHS Brno“ a.s. Brno Republika Češka.

Vrijednost zaključenog Ugovora je 3.123.528 KM sa PDV-om. Izvođač radova je uveden u posao 20.09.2018.godine sa rokom završetka radova 360 dana od dana uvođenja u posao;

- Raspisana je i javna nabavka za nastavak izgradnje sistema vodosnabdijevanja u južnom dijelu općine Gradačac tender 2 dionica od pumpne stanice PS4 do kontrarezervoara KR2 te dionica prema Zelinji Doniji i Zelinji Srednjoj. Otvaranje javne nabavke predviđeno je 14.03.2019.godine;
- Od strane Evropske banke za obnovu i razvoj 05.10.2018.godine, ispostavljena je faktura prema Ministarstvu finansija BiH u vrijednosti od 114.204,54 €. U prilogu navedene faktire nalazi je izjava kojom banka obavještava BiH kao potpisnika Ugovora o kreditu, da je iznos kredita umanjen za iznos od 60.000 € na ime jednokratne provizije;
- Od strane Federalnog ministarstva finansija dana 23.10.2018.godine, fakturisana rata je kredita JP „Komunalac“ dd Gradačac u iznosu od 38.068,18 €. JP „Komunalac“ dd Gradačac uplatio ratu u iznosu od 74.454,89 KM dana 26.10.2018.godine;
- Od strane Federalnog ministarstva finansija dana 23.10.2018.godine, fakturisana rata kredita Općini Gradačac u iznosu od 76.136,35 €. Općina Gradačac je izvila uplatu rate kredita u iznosu od 148.909,76 KM dana 29.10.2018.godine;

2.5. Zbirni pregled prioritetnih projekata i okvira za njihovo finansiranje obuhvaćenih Planom implementacije 2018-2020. godinu

Za planski period 2018-2020. godine ukupno je planirano 61 projekat. Posmatrajući po razvojnim sektorima za period 2018-2020. godine, u sklopu ekonomskog sektora je ukupno planirano 14 projekata, u društvenom sektoru 36 projekata te u sektoru okoliša 11 projekata. Za realizaciju ovih projekata planirano je ukupno 11.775.985 KM, od toga iz vlastitih izvora 6.369.016 KM, iz eksternih 5.426.969 KM. Pri tome ukupna kapitalna ulaganja u razvojne projekte planom čine 62 % ukupnog planiranog općinskog budžeta. U nastavku je grafički prikaz strukture planiranih projekata po broju projekata po sektorima, izvorima finansiranja i finansijskim parametrima po sektorima. Neophodno je napomenuti da su se tokom 2018.godine radile četiri izmjene i dopune Budžeta za 2018.godinu a sve u cilju što efikasnijeg planiranja ali i dopunavanja budžeta sa novim projektima koji su uvršteni na zahtjev građana ili zbog finansiranja projekata od strane viših nivoa vlasti.

Što se tiče izvora eksternog finansiranja, najznačajniji predviđeni izvori za period 2018-2019. godine su iz poticaja povećanju mljekarstva i voćarstva kao i sredstava Češke razvojne agencije koja je sufinansirala izgradnju kanalizacione mreže u sjevernom dijelu općine Gradačac.

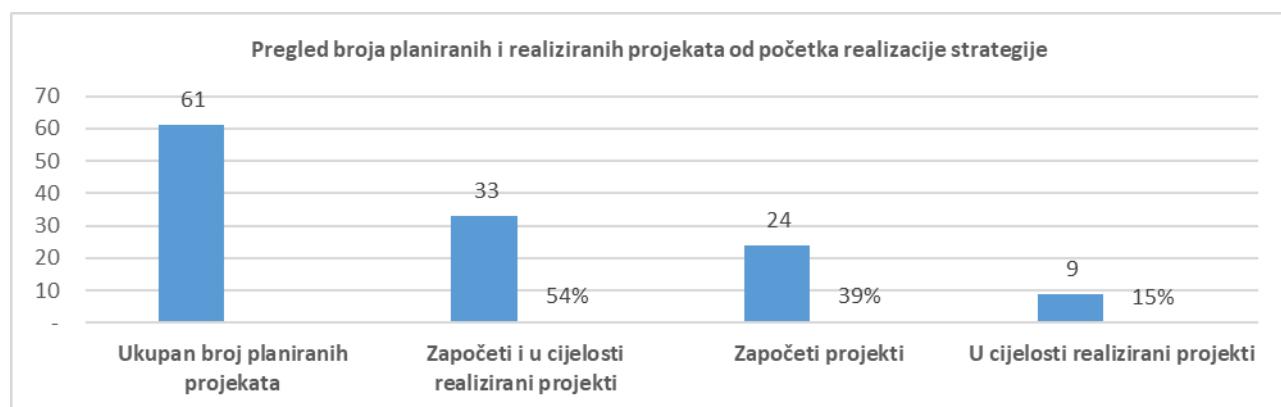
Planirano je da se najveći dio sredstava utroši u okviru društvenog sektora, gde su sadržani i najveći projekti putne infrastrukture, u ukupnom iznosu od 6.274.186,00 KM od čega iz budžeta 4.864.186,00 KM (71,1 %), a iz eksternih izvora 1.410.000,00 KM (28,9 %).

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA

3.1. Sažet osvrt na prethodni period implementacije

Od početka realizacije razvojne Strategije u potpunosti je završeno 120 projekata, što je 58 % od ukupno planiranih 207 projekata.

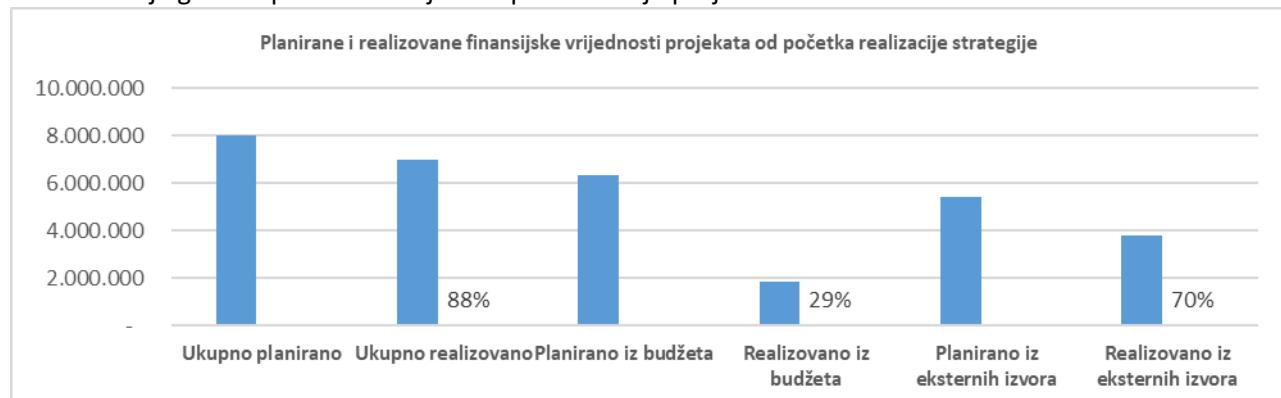
U nastavku je grafički prikaz implementacije broja projekata.

Ukupna vrijednost planiranih projekata za predhodne izještajne godine je 44.600.046,65 KM, dok je vrijednost u potpunosti završenih projekata kao i projekata koji su još uvijek u procesu realizacije 17.607.293,00 što čini ukupno je 39 % realizacije planiranog.

U strukturi vrijednosti ukupnog broja planiranih projekata za 2019.godinu u iznosu od 11.775.985,00 KM iz općinskog budžeta je planirano 6.349.016,00 KM (54%) dok je 5.426.969,00 KM (46%) predviđeno iz eksternih izvora.

U nastavku je grafički prikaz finansijske implementacije projekata.

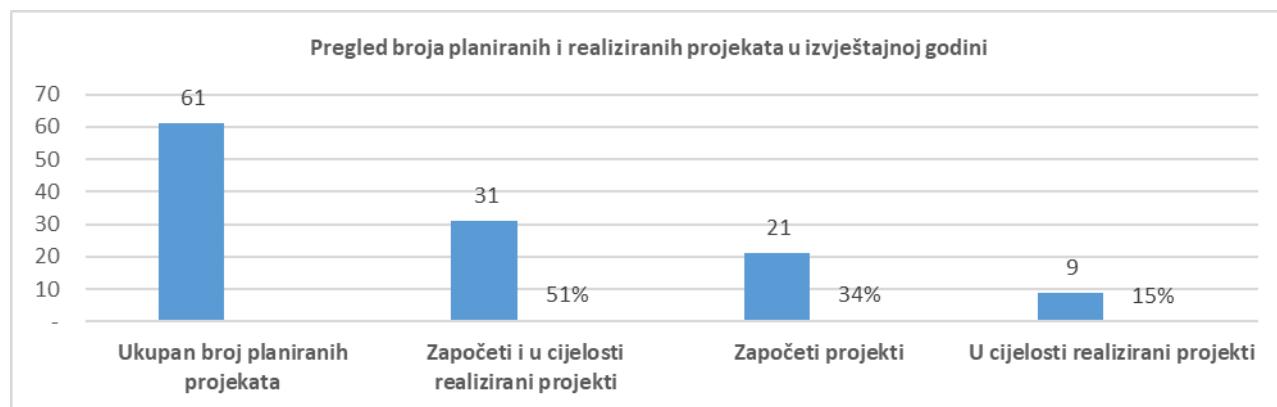
Posmatrajući realizaciju ukupnog broja započetih i u potpunosti završenih projekata, od početka realizacije Strategije, može se zaključiti da je postignuta visoka realizacija. Mada na procent realizacije ukupnog broja

projekata utiču brojni faktori ipak se može zaključiti da je Općina Gradačac jedna od naprednih općina koja je uspjela izdvojiti velika sredstva iz budžeta općine ali i iz viših nivoa vlasti. Jedan od načina kojim je Općina Gradačac dostigla visok stepen realizacije projekata jeste dobro planiranje, kvalitetan timski rad kao i napredno poznavanje pisanja projektih aplikacija i obezbjeđenje sredstava sa viših nivoa vlasti Odsjeka za upravljanje razvojem i EE.

3.2. Pregled implementacije Strategije u izvještajnoj 2018 godini

Planom implementacije za 2018. godinu i Budžetom Općine Gradačac, planirano je 61 projekat. U toku 2018.godine na zahtjev građana i uz podršku Općinskog vijeća Gradačac urađene su četiri izmjene i dopune Budžeta za 2018.godinu.

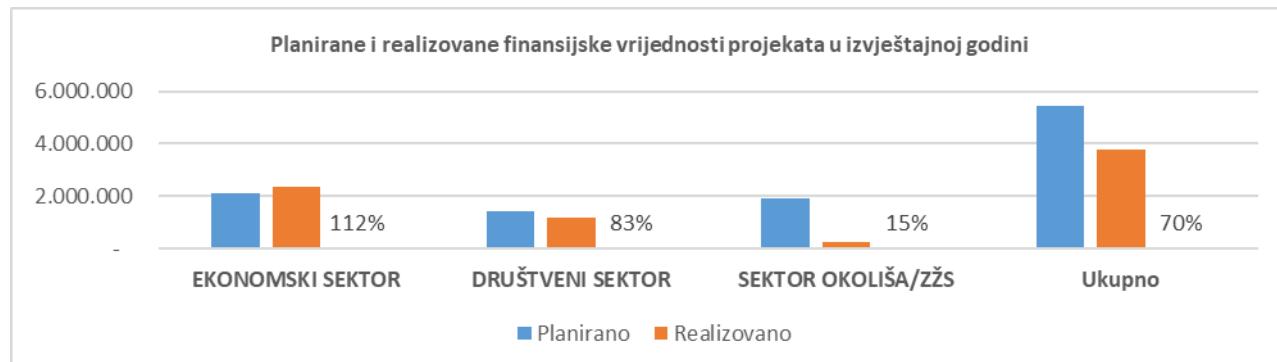
U nastavku je grafički prikaz realizacije po projekata.

Tokom prethodne godine započelo se više projekata koji su prenešeni u 2019.godinu iz razloga što su dugo tekle javne nabavke a i rezultati javnih poziva su objavljivani krajem godine.

Kada je riječ o finansijskoj realizaciji, ukupna realizacija projekata je 48 % u odnosu na plan. Pri tome u strukturi realiziranih projekata 29% se odnosi na finansiranje iz općinskog budžeta dok je 71% iz eksternih izvora finansiranja. Upoređujući planiranu strukturu po izvorima finasiranja gdje je u planu implementacije bilo predviđeno za 2018 godinu 48% iz općinskog budžeta, a 52,2 % iz ekternih izvora finansiranja može se zaključiti da se u toku 2018.godine utrošilo više sredstava iz eksternih izvora.

U nastavku je grafički prikaz finansijske realizacije po sektorima.

U tabelama u nastavku je dat detaljan prikaz ukupno realizovanih projekata u odnosu na planirano, ukupno i po sektorima:

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekata u 2018.godini (svi sektori)

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	61	11.775.985	6.349.016	5.426.969
% struktura finansiranja od A				
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	33	5.655.980	1.852.251	3.803.729
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	54%	48%		
% struktura (od B)			33%	67%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	24	3.086.716	175.456	2.911.260
% djelimično realiziranih projekata (od A)	39%	26%		
% struktura (od C)			6%	94%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	9	2.569.264	1.676.795	892.469
% u cijelosti završenih projekata (od A)	15%	26%		
% struktura (od D)			65%	35%

Tabela 2. Finansijska projekcija planiranih i ostvarenih projekata raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije.

2018	Oblast	Zbir finansijskih vrednosti projekata		Struktura finansiranja realizovanih projekata	
		Planirano	Realizovano	Budžet (%)	Ostalo (%)
	Društveni razvoj	1.410.000	1.169.360	15%	15%
	Ekonomski razvoj	2.100.000	2.351.893	0%	112%
	Ekološki razvoj	1.916.969	282.476	34%	83%
	Ukupno				
	% po planu implementacije				

Sektor ekonomskog razvoja

U sektoru ekonomskog razvoja za 2018. godinu planirana je 14 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 2.200.000,00 KM a realizovano 2.351.893,00 KM. Radi se o projektima poticaja u mljekarstvu i voćarstvu i oni su imali najveći uticaj na ovako veliku realizaciju. Navedeni projekti odnose se na poticaje od strane Ministarstva poljoprivrede i šumarstva TK i Federalnog ministarstva poljoprivrede a koji se ostavruju putem Općinske službe za budžet, privredu i finansije.

Tabela 3. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u ekonomskom sektoru u 2018.godini

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				

A. Ukupan broj planiranih projekata	14	2.200.000	100.000	2.100.000
% struktura finansiranja od A			5%	95%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	3	2.351.893	0	2.351.893
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	21%	107%		
% struktura (od B)			0%	100%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	3	2.351.893	0	2.351.893
% djelimično realiziranih projekata (od A)	21%	107%		
% struktura (od C)				
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	0	0	0	0
% u cijelosti završenih projekata (od A)	0%	0%		
% struktura (od D)			5%	95%

Društveni sektor

U društvenom sektoru za 2018. godinu planirano je 36 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 6.274.186 KM a izdvojeno je 2.830.775 KM što je 45% od planiranog. U ovom sektoru sredstva koja su namenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog budžeta ali ili eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabeli u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2018. godinu u oblasti društvenog sektora su u domenu putne infrastrukture i to izgradnja saobraćajnica u iznosu od 1.518.406,07 KM. U toku 2018. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinansiranjem novih projekata i uz podršku Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojena četiri rebalansa (Izmjena i dopuna) Budžeta za 2018.godinu. Implementirani projekti nalaze se u Strategiji razvoja općine Gradačac za period 2014-2023. godine.

Tabela 4. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u društvenom sektoru 2018. godini.

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	36	6.274.186	4.864.186	1.410.000
% struktura finansiranja od A			78%	22%
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	22	2.820.775	1.651.415	1.169.360
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	61%	45%		
% struktura (od B)			59%	41%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	15	488.980	69.620	419.360
% djelimično realiziranih projekata (od A)	42%	8%		
% struktura (od C)			14%	86%

D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	7	2.331.795	1.581.795	750.000
% u cijelosti završenih projekata (od A)	19%	37%		
% struktura (od D)			68%	32%

Sektor zaštite okoliša/životne sredine

U sektoru okoliša/zaštite životne sredine za 2018. godinu planirano je 11 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 3.301.799 KM a izdvojeno je 483.312 KM što je 15%. U ovom sektoru sredstva koja su namijenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog ali i eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabalema u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2018. godinu u oblasti okoliša/ zaštite životne sredine su u domenu izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domaćić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže za koje će biti sredstva obezbijeđena putem kredita od EBRD banke, sanacija postojeće deponije komunalnog otpada Višnjik na lokalitetu Zrnići sa izgradnjom pratećih objekata prilagođenih sanitarnom konceptu odlaganja do njenog zatvaranja (projekat prenešen u 2018.godinu)

Tabela 5. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u sektoru okoliša/ zaštite životne sredine u 2018.godine

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	11	3.301.799	1.384.830	1.916.969
% struktura finansiranja od A			42%	58%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	8	483.312	200.836	282.476
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	73%	15%		
% struktura (od B)			42%	58%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	6	245.843	105.836	140.007
% djelimično realiziranih projekata (od A)	55%	7%		
% struktura (od C)			43%	57%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	2	237.469	95.000	142.469
% u cijelosti završenih projekata (od A)	18%	7%		
% struktura (od D)			40%	60%

3.3 Ključni rezultati i ostvareni progres

Na osnovu svih prikupljenih i obrađenih podataka o implementaciji projekata u izvještajnom periodu može se zaključiti da su godišnji rezultati vidljivi prije svega kroz realizaciju projekata kapitalnih investicija u infrastrukturu (modernizacija puteva, vodovodne i kanalizacione mreže). Najveći progres

je ostvaren u oblasti društvenog sektora i zaštititi i unapređenju životne sredine. U oblasti društvenog razvoja od planiranih 36 projekata, započeto je sa 22, a u potpunosti završeno 7. U okviru društvenog sektora, realizuju se značajni kapitali projekti koji doprinose boljim uslovima života u Općini Gradačac, ali i unapređenju poslovnog okruženja.

U okviru ekonomskog sektora, definisano je pet ciljeva, od kojih potpuno ostvareno 2- SC 1 i SC2.

Ekonomska razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama

Planirano je da se u 2018.godini povećan broj zaposlenih za najmanje 156.

U toku 2018.godine došlo je do upošljavanja najmanje 50 novih radnika. Operativni cilj 1 je postignut.

Sektorski cilj 2: Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.

U 2018. godini planirano je povećanje broja preduzeća koja vrše izvoz za jedno a planirano je da se broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz poveća za 2.

U toku 2018.godine broj preduzeća koje vrše izvoz povećan je za 1 a broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz je povećan za 2.

Operativni cilj 2 je premašen.

Projekti na sektorskim ciljevima 3, 4 i 5 u okviru ekonomskog razvoja, nisu planirani u 2018.godini. Razloge je nedostatak finansijskih sredstava za ovu namjenu kao i nepostojanje javnih poziva na kojima bi se aplicirali projekti iz ovog sektorskog cilja.

U okviru društvenog sektora, definisano je pet sektorskih ciljeva, koji su djelimično ili u potpunosti ostvareni.

Sektorski cilj 1: Do 2018. god. unaprediti sportsko-kulturnog život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih., kult. i obraz. događaja za 15% i sport.-rekreativnosti za 20%.

U 2018. godini planirano je 47 tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja, 5700 građana će prisustvovati je tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima i 2600 korisnika će biti na sportsko rekreativnim događajima.

U toku 2018.godine broj tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja ostao je 47, broj građana koji su prisustvovali tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima povećan je 5700 i broj korisnika sportsko rekreativnih aktivnosti je 2600. **Operativni cilj 1 društvenog sektora cilj je postignut.**

Sektorski cilj 2: Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015 god.

U 2018. godini planirano je da bude urađena 1 nova učionica i da se 430 djece obuhvati predškolskim obrazovanjem.

U toku 2018.godine 430 djece obuhvati predškolskim obrazovanjem.

Operativni cilj 2 u potpunosti postignut.

Sektorski cilj 3: Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018 god.

U 2018.godini planiran je završetak izgradnje matičnog ureda i broj korisnika koji je će koristiti online uslugu će biti 200 te će broj zadovoljnih građana biti 350.

U toku 2018.godine pripremljen je nastavak rekonstrukcije prostorija matičnog ureda te je urađena anketa o kvalitetu usluga javne uprave.

Operativni cilj 3 postignut.

Sektorski cilj 4: Uspostaviti mehanizme unapređenja kvaliteta života mladih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. godine.

Planirano je da se u 2018.godini 40 romskih porodica stambeno zbrine, za 10 porodica poboljšaju uslovi života i održi 1 sajam obrazovanja.

U toku 2018.godine održan je 1 sajam obrazovanja.

Operativni cilj 4 je djelimično dostignut.

Sektorski cilj 5: Do 2018. godine poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.

Planirano je da u 2018.godini za sanaciju klizišta u Budžetu općine Gradačac previđena sredstva u iznosu do 80.000,00 KM broj pasa latalica je 500, broj saobraćajnih nesreća 120 i broj krivičnih djela narušavanja javnog reda i mira je 155.

U toku 2018.godine utvrđenih visina štete prouzrokovana prirodnim nepogodama nije bilo, nije bilo ljudskih žrtava uzrokovanim minama, broj pasa latalica na javnim površinama smanjen je na 500, saobraćajnih nesreća na području općine Gradačac bilo je najmanje 100.

Operativni cilj 5 društvenog sektora je djelimično dostignut.

U okviru zaštite i unapređenja okoliša definisano je 6 ciljeva

Sektorski cilj 1: Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.

Planirano je da u 2018.godini kapacitet distribucije pitke vode bude 140l/s, gubici vode u sistemu vodosnabdevanja da se smanje za 20,00%, a broj novih priključaka na sistem za vodosnabdevanje je bude 200.

U toku 2018.godine vršena je izgradnja vodovodne mreže u dužini od 2740 m, na povećanje kapaciteta distribucije pitke vode nije rađeno, gubici vode su povećani na 53% i broj priključaka vode na sistem vodosnabidjevanja je povećan za najmanje 40.

Operativni cilj 1 ekološkog sektora u djelimično ispunjen.

Sektorski cilj 2: Do kraja 2018. godine smanjeno zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.

U 2018.godini planirano je da se jedna deponija ukloni, broj domaćinstava koje razvrstava otpad da bude 400 te da se razvrsta otpad pogodan za reciklažu u ukupnom iznosu od 10% od prikupljenog.

U toku 2018.godine uklonjene i sanirane 3 divlje deponije otpada, razvrstavanje otpada na mjestu nastanka nije započeto, nije sakupljan otpad pogodan za reciklažu.

Operativni cilj 2. nije upotpunosti dostignut.

Sektorski cilj 2: Do 2018.godine unaprijeđen je sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Gradačac za 30.000 ekvivalent stanovnika

U 2018.godini planirano je da se izgradi 1500m kanalizacione mreže i da se 80 novih korisnika priključi na kanalizacionu mrežu.

U 2018.godini je rađeno proširenje kanalizacione mreže i priključeno je najmanje 10 novih korisnika

Operativni cilj 3. nije upotpunosti dostignut.

U 2018. godini se na sektorskem cilju 4. u okviru sektora zaštite okoliša, nije radiilo, pa tako ne možemo govoriti o realizaciji tog cilja.

Sektrorski cilj 5: Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac

U 2018. godini planirano je da će se smanjiti potrošnja energenata za 10%, emisija stakleničkih plinova za 5 javnih objekata za 5% te da će doći do uštede na emergentu za 12% i električnoj energiji za 15%

U toku 2018. godine i dalje se bilježi procenat smanjenja potrošnje energenata za najmanje 2%, smanjena je potrošnja električne energije za 2% kao

Operativni cilj 5 je upotpunosti dostignut.

Sektorski cilj 6: Unapređenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.

Planirano je da u 2018. godini budu uređene 2 zelene površine, rekonstruisano 150m Aleje javora, broj kupača na jezeru je 400 i postavljeno 30 znakova turističke signalizacije.

U toku 2018. godine rekonstruisano 150 m Aleje javora

Operativni cilj 6 ekološkog sektora djelimično postignut.

3.4. Vertikalna i horizontalna usklađenost i nivo integrisanosti

Na osnovu prikazanih realizacija projekata i ostvarenja sektorskih ciljeva, vidljiva je međusobna integrisanost i povezanost sektorskih i strateških ciljeva. Uređenje poslovne infrastrukture u industrijskoj zoni, u okviru ekonomskog sektora, istovremeno ima i snažan uticaj na društveni razvoj, kroz stvaranje uslova za zapošljavanje i poboljšavanje standarda života građana.

U toku 2018. godine realizovani su projekti u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, koji doprinose razvoju zajednice i poboljšanju uslova života građana - uređenje zelenih površina, izgradnja fekalne kanalizacije i izgradnja javne rasvete.

U oblasti društvenog razvoja najviše se ulagalo u putnu infrastrukturu, što značajno doprinosi i ekonomskog i ekološkom sektoru.

Projekti koji se planiraju u narednom periodu biće u oblasti vodosnabdevanja -igradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac, rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže čime će biti izgrađeno 135 km potisno-distributivne vodovodne mreže, rekonstruisano 40 km gradske dotrajale AC vodovodne mreže i izgrađeno 40 km kanalizacione mreže što će doprineti boljim uslovima života stanovništva.

3.5 Institucionalni kapaciteti gradske uprave i saradnje sa bitnim akterima

Odsjek za upravljanje razvojem i energetsku efikasnost ima funkciju upravljanja razvojem. U Odsjeku je planirano 8 radnih mjesta od kojih je trenutno popunjeno tri radna mjesta i to za

1. Šef odsjeka za upravljanje razvojem i energetska efikasnost,
 2. Stručni savjetnik za implementaciju međunarodnih investicionih projekata
 3. Stručni saradnik za nadzor nad realizacijom infrastrukturnih projekata (dvije pozicije)
 4. Stručni saradnik za implementaciju infrastrukturnih projekata
 5. Stručni saradnik za upravljanje razvojem i strateško planiranje
 6. Stručni saradnik za pravne poslove
 7. Viši samostalni referent za analizu obaveza, vrednovanje i praćenje realizacije toka projekata,
 8. Viši referent za pripremu projektnih aplikacija, vrednovanje, praćenje i analizu toka projekata,
- Ljudski resursi zaduženi za razvoj, uglavnom zaposleni u Odsjeku za investicije, nadzor i EE i imaju sve neophodne kapacitete i vještine. U 2018. godini, zaposleni su pohađali veliki broj značajnih obuka te stekli znanja i vještine za vođenje poslova koji su vezani za ovu oblast.

3. KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Općina Gradačac se nalazi na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i pripada Tuzlanskom kantonu. Općina zahvata južni i nešto jugoistočnog dijela srednje Posavine koja se proteže na dio sjeverne Bosne i padinski dio planina Majevice i Trebave i zauzima prostor od 218 km². U Gradačac je moguće doći asfaltnim putevima iz četiri pravca: Modriče, Bosanskog Šamca, Orašja i Ormanice. Udaljenost od Tuzle je 60 km, Sarajeva 180 km i Zagreba 341 km. Udaljenost od tuzlanskog aerodroma je oko 80 km. Na području općine Gradačac, živi 39.340 stanovnika¹, od čega je 8685 zaposlenih, dok je na evidenciji 6.596. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika je 2.950 KM. Prosečna neto plata je 607 KM. Prosečna plata u Gradačcu je niža nego u drugim, susjednim Općinama slične veličine iz razloga što je veći broj uposlenih u privredi, gdje je osnovica za obracun plata manja. BDP i prosečna plaća nisu se značajno menjale tokom posljednjih nekoliko godina.

U nastavku je dat tabelaran prikaz makropokazatelja za polaznu i izvještajnu godinu (ili zadnju godinu za koju su podaci dostupni). Popunjene su kolone za koje se moglo doći do podataka:

OSNOVNI INDIKATORI RAZVOJA	Indikator	Polazno stanje			Izvještajna godina 2018			Prosjek Kantona (ili RS)**		
		2012			2018					
		Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
Stanovništvo	broj	46132			39340					
Zaposlenih stanovnika	broj	6500	4200	2300	9095	5600	3495			
	%	45.90%	64.60 %	35.40%	23%	62%	38%			
Nezaposlenih stanovnika	Broj	7580	4450	3130	6300	3718	2582			
	%	54.10%	59%	41%	16%	59%	41%			
Bruto domaći proizvod	iznos									
	po glavi	2846			2950					
Investicije na teritoriji JLS	iznos									
Broj preduzeća/1000 stanovnika	omjer	15			17					
Prosječna neto plaća u KM	iznos	600			620					
Broj učenika osnovnih i srednjih škola na hiljadu stanovnika	broj	135			119					
Socijalni transferi po glavi stanovnika	po glavi	5.35								
Broj ljekara/1000 stanovnika	omjer	0.39			0.45					
Iznos realizirnih sredstava za prioritete iz razvojne strategije	iznos	0			44.600.045					
DOPUNSKI INDIKATORI RAZVOJA*										
Udio realiziranih kapitalnih investicija u budžetu JLS	omjer	16.63								
Poljoprivrednih gazdinstava/1000 stanovnika	omjer									
Broj korisnika socijalne pomoći/1000 stanovnika	omjer	8								
Zdravstveno osiguranih lica u odnosu na ukupno stanovništvo	omjer									

¹ Broj stanovnika, koji je za oko 4,300 stanovnika manji nego u 2013. godini, je zapravo podatak dobijen iz nezvaničnih rezultata popisa, a podci iz prethodnih godina su bile grube procjene.

Broj aktivnih članova u institucijama kulture	broj	1900	800	1100	2000	900	1100			
Broj aktivnih članova u sportskim institucijama	broj	2500	1500	1000	2650	1600	1100			
Pokrivenost domaćinstava sa pristupom kontrolisanoj vodi za piće	procenat	100%			100%					
Pokrivenost domaćinstava odvozom krutog otpada	procenat	49%			49%					
Broj naseljenih mјesta bez asfaltirane putne komunikacije	broj	0			0					
Broj domaćinstava bez pristupa električnoj energiji	broj	0			0					
Emisija CO2 po glavi stanovnika	tona									

*Dopunski indikatori razvoja su funkciji praćenja ostvarenja strateških ciljeva/fokusa.

** Za one makro indikatore za koje nisu dostupni podaci za izvještajnu godinu uključuju se podaci za zadnju dostupnu godinu, a u tom slučaju se trebaju naglasiti umetanjem oznake „(+)“ u koloni „indikator“, npr. „broj (+)“.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Realizacija strategije u 2018. godini je na zadovoljavajućem nivou. Ukupan procenat realizacije planiranih sredstava od 48%, i u skladu je sa očekivanjima članova razvojnog tima. Ako posmatramo ostvarenje sektorskih ciljeva, očigledno je da su u 2018. godini neki ciljevi ispunjeni 100 i više procenata, ali ima i nekoliko sektorskih ciljeva, koji uopšte nisu sagledani u planu za 2018. godinu, pa tako nisu ni realizovani.

U 2018. godini urađen je značajan korak naprijed u uspostavljanju strateškog i institucionalnog okvira za upravljanje razvojem. S obzirom da se radi o šestoj godini implementacije Strategije, koja podrazumijeva uspostavljanje novog sistemskog pristupa u okviru lokalne samouprave, može se reći da su postignuti rezultati, prije svega, u smislu unaprijeđenja procesa i jačanje kapaciteta zaposlenih za planiranje, monitoring i evaluaciju i izveštavanje o implementaciji važeće Strategije razvoja općine Gradačac. U trećoj godini implementacije Strategije:

- Pripremljen je šesti trogodišnji plan implementacije, za period 2019-2021. godinu koji je usvojen i na Općinskom vijeću. Ovo je bilo značajno iskustvo za općinu, a pouke dobijene iz predhodnih procesa planiranja iskorištene su kao osnov za poboljšanja u narednim godinama.
- Pripremljeni su godišnji planovi implementacije po službama i odsjecima i stavljen je akcenat na projektni pristup, koji je u općini Gradačac u velikoj mjeri prihvaćen i ranije.
- Godišnje planiranje projektnih i redovnih aktivnosti je već redovna aktivnost.
- Postignut značajan napredak u saradnji sa privatnim sektorom. Formirani Privredni savjet koji osnovan u cilju jačanja javno-privatnog dijaloga i aktivnog uključivanja privatnog sektora u implementaciju projekata ekonomskog razvoja održava svoje redovne sastanke.

Na osnovu detaljne analize implementacije Strategije u 2018. godini može se zaključiti sljedeće:

Od planiranih 61 projekta ukupan broj u cijelosti ili djelimično je realizirano 33 projekata.

- Realizovani su ključni projekti infrastrukturnog razvoja, uključujući izgradnju saobraćajnica i lokalnih puteva, vodovoda i kanalizacije, ali i saobraćajnice koje stavljuju u funkciju postojeće industrijske zone (Industrijska zona) i time značajno povećavaju šanse za privlačenje investicija, otvaranje novih MSP i kreiranje novih radnih mјesta.
- Struktura implementiranih projekata u 2018. godini u općini Gradačac ukazuje na jasno definisan strateški pristup, adekvatno planiranje budžeta, dobru procenu i realna očekivanja u smislu eksternih izvora. Realizacija velikog broja kapitalnih investicija, će imati velikog uticaja na ekonomski i društveni

razvoj, a u narednim godinama očekuju se još konkretniji rezultati u smislu novoosnovanih preduzeća, povećanja broja radnih mjesta, a samim tim i bolje vrednosti makropokazatelja.

- U toku 2018. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinansiranjem novih projekata i uz podršku Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojeno je 4 rebalansa (Izmjena i dopuna) Budžeta za 2018.godinu. Skoro svi naknadno traženi projekti odnose se na društveni sektor i ekološki sektor.

U narednom planskom periodu posebnu pažnju treba posvetiti:

- Boljem planiranju projekata kako se ne bi radile izmjene i dopune budžeta za tekuću godinu
- Kvalitetnoj i blagovremenoj pripremi projektnih prijedloga i apliciranje na dostupne eksterne izvore finansiranja. Kao uslov za apliciranje projekata višim nivoima vlasti je obezbjeđenje neophodne projektne dokumentacije a što obavezuje i povećanje stavke u budžetu za pripremu projektne dokumentacije.
- Unaprjeđenju jačanja saradnje poslovnog sektora i Općine.
- Planirati projekte koji podrazumijevaju promociju Općine i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja.
- U narednom planskom periodu staviti akcenat na razvoja poljoprivrede koja je od velikog značaja za stanovništvo općine Gradačac

5. ANEKSI

- Plan implementacije Strategije integrisanog razvoja 2019-2021. godine.
- Akcioni plan za predhodnu godinu

Obrazloženje

Na osnovu Strategije razvoja općine Gradačac usvojene na sjednici Općinskog vijeća održane 28.01. 2014. godine (“Službeni glasnik općine Gradačac br. 1/14) i usvojenog Pravilnika o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada općinske uprave i izvještavanju u Općini Gradačac, urađen je i prijedlog Izvještaja o ostvarenju godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja općine Gradačac za 2018.godinu.

U prethodnom periodu, od usvajanja Strategije do danassu realizovani projekti započeti u ranijem periodu prije usvajanja dokumenta dio projekatakoji su obuhvaćeni Strategijom razvoja, u operativnom dijelu koji obuhvata period od 5 godina.

Osnovna svrha izrade izvještajao realizaciji Strategije razvoja općine je, da se na osnovu prikupljenih podataka i informacija statusuprojekata iz godišnjeg plana implementacije, analizira da li su ikoliko projektne intervencije doprinijele ostvarenju postavljenih ciljeva, odnosno u kojoj mjeri je postignut napredak u odnosu naplani kakav će imati uticaj na krajnje korisnike u budućnosti, te da se o navedenom informišu relevantni subjekti.

U toku izrade izvještaja su korišteni podaci i informacije prikupljeni od nadležnih službi.

Za potrebe izrade Izvještaja o realizaciji Strategije razvoja Općine Gradačac, formiran je Koordinacioni tim za izradu Izvještaja o sprovođenju strateških planova i njihovoj realizaciji. Zadatak Koordinacionog tima je koordinacija aktivnosti pripreme, praćenja i izvještavanja o napretku implementacije Strategije razvoja općine Gradačac.

Koordinacioni tim je uradio analizu do sada realizovanih aktivnosti i projekata u resoru nadležnih službi, a koji se odnose na programe i projekte iz postojeće Strategije razvoja općine Gradačac. Po urađenoj analizi urađen je pregled i izvještaj sa pregledom stanja realizovanih projekata, sa prikazom parametara o realizaciji.

**Općinska služba za urbanizam,
investicije i komunalne poslove**